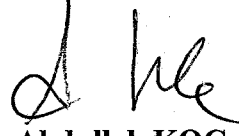


TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Süleyman Soylu** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İktüzük'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.



Abdullah KOÇ

HDP Ağrı Milletvekili

12.05.2019 tarihinde, sosyal medyadaki Twitter hesabınızdan şu şekilde bir açıklama yapılmıştır: 'Doğu ve Güneydoğu'da kayyum olan belediyelerin neredeyse yüzde ellisinde vatandaşlarımız AK Parti'ye verdi. Kazandığımız belediyelerde aynı seviyede hizmet etmeye devam ettiğinde orada HDP'nin belediyesi kalmaz artık.'

Öncelikle vurgulamak gerekir ki, Halkların Demokratik Partisi'nden seçilen belediye başkanları, belediye meclis üyeleri ve çoğunluğu partimize oy veren köy ve mahalle muhtarlarından oluşan kamu görevlilerinin, yargısal süreçler işletilmeden, yani hukuk güvenliği gözetilmeksizin, keyfi idari işlemlerle görevlerinden alınmaları, eşi benzeri olmayan bir hukuksuzluk ve yasa tanımazlık örneğidir. Ancak, hukuka aykırılık ve yasa tanımazlık bununla bitmemiştir. Akabinde, keyfi olarak görevlerinden alınan seçilmiş kamu görevlilerinin yerlerine Anayasa ve Belediye Kanunu uyarınca seçim yoluyla yeni görevliler seçilmesi gerekirken bu hukuki süreç işletilmemiştir. Aksine, vesayet makamlarınca atama yapılmak suretiyle, seçilmişlerden gasp edilen makamlar, halk iradesini hiçe sayan hukuksuz işlemlerle atanmışlara peşkeş çekilmiştir. Bu minvalde yapılan işlemlerin tümü Anayasa'nın 127. maddesine ve Belediye Kanunu'na aykırıdır. Zira görevden uzaklaştırılan "bu kişilerin yerine gelecek kamu görevlilerinin tekrar seçimle belirlenmesinde zorunluluk vardır. Demokratik düzenin tehditlerden korunduğu iddia edilirken de demokratik yönetim ilkelerinin, temel insan hak ve özgürlüklerine saygının ve hukukun üstünlüğü gibi evrensel ilkelerin dışına çıkılmamalıdır" (Prof. Dr. Ruşen Keleş Dr. Can Giray Özgül, 'Belediye Organlarına "Kayyım" Atamaları Üzerine Bir Değerlendirme', *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt 72, No. 2, 2017, s.312).

Kaldı ki, kayyımılık hem kavram hem de kurum olarak, özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişiler için mevzuatta yer almaktadır. Özel hukuktaki kavram ve yordamların idare hukuk alanındaki belediyeler ve muhtarlar için de kullanılması hukuki açıdan büyük bir sorun teşkil eder. Bu hususla ilgili olarak anayasa hukuku ve idare hukuku alanındaki akademisyenler arasında bir görüş birliği vardır. Şöyle ki:

- I. Görevden uzaklaştırılan belediye başkanları, meclis üyeleri ve muhtarların yerine yenilerinin seçilmeyip, vesayet makamlarınca atama yapılmasına dayanak edilen nedenler objektif, kanuni, net ve haklı değildir, yani keyfidir.
- II. “Türkiye’de belediye organlarında başkan vekili ve meclis üyesi görevlendirilmesi yapılan yerlerde, merkezi yönetim, belediye meclislerine, görevden uzaklaştırılanların yerine yeni belediye başkanı ya da belediye başkan vekili seçme şansı tanımamıştır” (Age. s. 309).
- III. Kayyım atamalarının esasen evrensel hukuk ilkelerine uygun işleyen tarafsız ve bağımsız mahkemelerce verilen yargı kararlarıyla gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Halbuki belediyelerle ilgili kayyım kararları merkezi yönetim tarafından yargısal süreçler işletilmeden, yani hukuka uygunluk şartı gerçekleştirilmeden yapılmaktadır. Bu, Anayasa’nın 127. maddesi ile Belediye Kanunu’nun 45 ve 46. maddelerine aykırıdır.
- IV. Siyasal iktidarın değerlendirmelerinin mahkeme kararlarının yerini alması sonucunda, her zaman yetkinin kötüye kullanılabileceği durumlar ortaya çıkar (Age. 306).

Bu bağlamda;

- 1- Yukarıdaki açıklamalar ve ilgili Anayasa hükmü ışığında, öncelikle, seçimle, yani halk iradesiyle göreve gelen belediye başkanlarını, belediye meclis üyelerini ve muhtarları yargısal bir sürece dayanmaksızın, Anayasaya aykırı bir şekilde ve tamamen keyfi olarak görevden almanızın halk iradesinin gaspı olduğunu düşünmüyor musunuz?
- 2- Halen kamu hizmetini yerine getirmekte olan yerel yönetim görevlilerini görevden almakla tehdit ederek, bundan sonraki yerel ve genel seçimlerde yurttaş ve halk iradesinin tecelli etmesine engel olduğunuzu, yani istedikleri partiye oy verebileceklerine dair Anayasal hak ve özgürlüklerini tanımadığınızı beyan etme yoluyla üzerlerinde bir baskı yarattığınızı düşünmüyor musunuz?
- 3- Yürütme erkinin hiyerarşik bir basamağını oluşturan İçişleri Bakanı sıfatıyla, yani yürütmenin bir mensubu olarak, yasama organının, yani halk iradesinin tecelli ettiği kurumun, grup olarak bir mensubuna bu şekilde cephe alarak yönelmeniz hukuk dışı ve hasmane olduğunu düşünmüyor musunuz?
- 4- Demecinizle, halk iradesine yöneltmiş olduğunuz hukuka ve Anayasa’ya aykırılıkları normalleştirmek telaşında olduğunuz anlaşılacakla, ‘HDP belediyesi kalmasın’ şeklinde bir hedefiniz veya projeniz mi bulunmaktadır?
- 5- Böyle bir proje mevcutsa, bu yöndeki projeniz bir hükümet projesi midir yoksa bakanlığınız tarafından düşünülüp hayata geçirilen bir proje midir?
- 6- TBMM’nin 3. büyük siyasi partisi olan Halkların Demokratik Partisi’ne yönelik ‘HDP belediyesi kalmasın’ şeklindeki hukuk tanımayan, hasmane ve iyi niyetten uzak olan yöneliminizin, aynı zamanda demokrasinin temel değer, ilke ve kurumlarına, ayrıca 6 milyon yurttaşımızın iradesine yönelmiş bir saldırı olduğunu düşünmüyor musunuz?